

DRC Dansk Flygtningehjælp T: +45 3373 5000
Borgergade 10 drc@drc.ngo
DK 1300 København K www.drc.ngo
Danmark

DRC DANSK
FLYGTNINGE
HJÆLP

8. december 2021

Sendt til uim@uim.dk, cakr@uim.dk og shn@uim.dk
Sagsnr. 2021-13046

Hermed DRC Dansk Flygtningehjælps bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af udlændingeloven, straffeloven, lov om aktiv socialpolitik, repatrieringsloven og forskellige andre love (initiativer til beskyttelse af børn imod vold og anden negativ social kontrol og indførelse af regler om fleksibel udbetaling af repatrieringsstøtte m.v.)

Udlændinge- og Integrationsministeriet har den 18. november 2021 sendt ovenstående lovforslag i høring med en frist for eventuelle bemærkninger den 8. december 2021.

DRC Dansk Flygtningehjælp sætter pris på muligheden for at fremkomme med bemærkninger til det fremsendte lovforslag.

Udelukkelse fra permanent opholdstilladelse

De senere år er der gradvist sket en ændring af det politiske syn på flygtninges fremtid i Danmark. Tidligere var der fokus på en mere langsigtet beskyttelse og integration i det danske samfund. Nu er der i højere grad fokus på et kortere og midlertidigt ophold, hvilket blandt andet afspejles i længden af opholdstilladelser og den løbende genvurdering af beskyttelsesbehovet. Betingelserne for at opnå permanent opholdstilladelse er også blevet ændret flere gange de senere år, hvilket gør det stadig sværere for flygtninge og deres familier at opnå en tidsubegrænset opholdstilladelse og dermed langsigtet beskyttelse og integration i Danmark.

Det er menneskeligt belastende at skulle vente i mange år i midlertidighed og usikkerhed omkring ens fremtid. Flygtninge har brug for tryghed og stabile fremtidsudsigter i deres særlige situation, hvor de har måtte forlade deres hjemland og søge beskyttelse.

Der er en stor usikkerhed forbundet med at leve med en midlertidig opholdstilladelse for den enkelte. Det store fokus på midlertidighed i forhold til flygtninge og familiesammenførte til flygtninge skaber utryghed og usikkerhed omkring disse personers opholdsgrundlag og fremtid i Danmark, hvilket har en negativ indflydelse på integrationen.

Helt principielt mener DRC Dansk Flygtningehjælp, at det er vigtigt at værne om muligheden for at opnå permanent opholdstilladelse. Vi mener derfor, at socialfaglige, kulturelle og integrationsmæssige udfordringer skal løses på andre måder end ved at indsnævre muligheden for permanent ophold.

Repatrieringsstøtte og hjemrejsestøtte

Fleksibel udbetaling af repatrieringsstøtte og hjemrejsestøtte

DRC Dansk Flygtningehjælp har gennem længere tid oplevet de voksende problemer med udbetaling af repatrieringsstøtte til borgere, som frivilligt ønsker at repatriere til lande som Syrien og Iran på grund af internationale sanktioner. Vi hilser det derfor velkommen, at ministeriet vil indføre en fleksibel

udbetalingsmodel som et tilbud til personer, som endnu ikke er repatrieret og håber, at ministeriet vil inddrage os i udformningen af de nærmere regler herom.

Som den forventede ordning er beskrevet, vil hele ydelsen blive udbetalt kontant i Danmark forud for udrejsen. Det medfører naturligvis en oplagt og meget stor risiko for borgerne, som skal rejse med så mange kontanter gennem flere lande. Det kan også medføre en juridisk risiko, idet de fleste lande har begrænsninger for, hvor mange kontanter rejsende har lov til at bringe ind i landet. Det er ikke nærmere beskrevet, hvordan man vil beregne den løbende reintegrationsbistand, hvis der ikke er mulighed for at overføre bistanden efter udrejsen.

Hvis hele ydelsen, herunder den løbende reintegrationsbistand, udbetales inden udrejsen fra Danmark, må man formode, at der i disse sager ikke vil være behov for, at Udbetaling Danmark eller kommunerne foretager de løbende kontroller, som er indført i de seneste års lovændringer vedrørende f.eks. kriminalitet.

Den foreslåede ordning lægger op til, at man vil skulle frasige sig retten til at fortryde repatrieringen forud for modtagelsen af ydelsen for at begrænse misbrug af ordningen mest muligt. Denne fortrydelsesret for flygtninge har altid været en afgørende del af repatrieringsordningen - både fordi de sociale, økonomiske og kulturelle forhold kan have ændret sig og for at undgå, at flygtninge rejser tilbage til en situation, hvor de stadig risikerer forfølgelse og andre overgreb. Det vil derfor være afgørende, at syriske og iranske flygtninge, som udtrykker interesse for at repatriere, får rådgivning og endnu flere muligheder for at foretage en rekognosceringsrejse til hjemlandet (herunder længere end de nuværende 8 uger) forud for en egentlig beslutning om repatriering. Og at borgeren fortsat får mulighed for at vælge at følge repatrieringslovens almindelige ordning både i forhold til udbetaling af ydelserne og i forhold til at fastholde muligheden for at fortryde og vende tilbage til Danmark.

Det fremgår også af lovforslaget, at der vil blive fastsat regler om, at Hjemrejsestyrelsen vil skulle ledsage den repatrierende på dele af hjemrejsen eller påse udrejsen fra Danmark. Vi vil her gerne understrege, at repatriering er frivilligt, og at Hjemrejsestyrelsens rolle her kan give indtryk af kontrol af borgerne snarere end af hjælp til borgerne, som frivilligt repatrierer fra Danmark. Hjemrejsestyrelsens rolle ved afrejsen fra Danmark ses heller ikke at afhjælpe de risici, som er beskrevet ovenfor.

Slutteligt skal vi dog gøre opmærksom på, at den foreslåede ordning ikke vil hjælpe de borgere, som allerede er repatrieret, og som har problemer med at få udbetalt de ydelser, som de har fået lovning på, og som har indgået i grundlaget for deres beslutning om at repatriere.

Klageadgang over hjemrejsestøtte for visse udlændinge

DRC Dansk Flygtningehjælp finder det positivt, at man med lovforslaget vil give klageadgang for personer, som ønsker at klage over afgørelser vedrørende hjemrejsestøtte på samme måde, som det er muligt efter repatrieringsloven. Det fremgår ikke tydeligt af lovforslaget, hvilken myndighed der vil blive klageinstans, idet dette først fastsættes i bekendtgørelsen om hjemrejsestøtte.

Frihedsberøvelse af asylansøgere

De foreslåede ændringer i § 36 gør det svært at gennemskue om paragraffens stykker, herunder henvisningerne i stk. 1, faktisk hænger korrekt sammen, hvis loven vedtages som foreslået.

Ophævelse af § 36, stk. 3

Det foreslås i lovudkastet, at bestemmelsen, der hjemler frihedsberøvelse af asylansøgere, der administrativt er udvist efter udlændingelovens § 25a, stk. 1 ophæves i udlændingeloven og i stedet overføres som ny bestemmelse i hjemrejseloven. En bestemmelse om frihedsberøvelse af en udlænding, hvis sag om lovligt

ophold (asyl) endnu ikke er endeligt afgjort, synes at høre bedst hjemme i udlændingeloven fremfor i lov om hjemrejse for udlændinge uden lovligt ophold (Hjemrejseloven).

Ny bestemmelse i § 36, stk. 1, 1. pkt. om frihedsberøvelse med henblik på overførsel til asylsagsbehandling mv. i tredjelande

Som det fremgår af DRC Dansk Flygtningehjælps hørings svar af 3. marts 2021 til L226, finder vi, at ordningen om overførsel af asylansøgere til asylsagsbehandling og eventuel efterfølgende beskyttelse i tredjelande, som der med lov nr. 1191 af 08.06.2021 er åbnet mulighed for, er uhensigtsmæssig, uansvarlig og usolidarisk.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal hermed igen understrege, at en sådan ordning risikerer at føre til en forværring af nogle i forvejen problematiske forhold for flygtninge, samt underminering af de helt afgørende fælles og globale løsninger på flygtningeområdet.

DRC Dansk Flygtningehjælp skal således endnu engang opfordre til, at man opgiver bestræbelserne på at etablere en ordning om overførsel af asylansøgere til tredjelande og i stedet retter kræfterne mod de etablerede globale og europæiske fællesskaber, hvor der samarbejdes om holdbare og solidariske løsninger, der kan sikre beskyttelse og rimelige levevilkår for mennesker på flugt.

I udkastet til lovforslag er indførelsen af hjemlen til frihedsberøvelse med henblik på overførsel til asylsagsbehandling mv. i tredjeland på nuværende tidspunkt begrundet med, at den foreslåede ophævelse af § 36, stk. 3 vil føre til, at lov nr. 1191, som endnu ikke er sat i kraft, vil skulle konsekvensændres. Det fremgår af bemærkningerne til lov nr. 1191, at ordningen beror på, at Danmark indgår en overenskomst med et tredjeland, samt at der afhængigt af en eventuel indgået overenskomst vil være behov for yderligere regulering. Der er endnu ikke indgået en overenskomst med et tredjeland, og der synes således at være god grund til at afvente, om der indgås en sådan overenskomst, samt om en eventuel overenskomst afstedkommer behov for andre ændringer før enkelte dele af lov nr. 1191 sættes i kraft, som foreslået med § 1, nr. 19.

Det synes unødvendigt og uhensigtsmæssigt at sætte en del af en i øvrigt problematisk lov i kraft på et tidspunkt, hvor det endnu er uvist, om ordningen bliver en realitet, og hvor det er endnu mere uvist, om der vil blive behov for yderligere ændringer, hvis den bliver en realitet. Når det samtidig vil betyde, at der i udlændingeloven kommer til at figurere en hjemmel til frihedsberøvelse som reelt er virkningsløs i og med, at § 29, stk. 1 endnu ikke findes, kan det desuden give anledning til forvirring og usikkerhed. Magtanvendelse og frihedsberøvelse overfor personer, der ikke har begået eller er mistænkt for at have begået kriminalitet, bør begrænses til et absolut minimum, og en 'ekstra' hjemmel til administrativ frihedsberøvelse af ikke-kriminelle, som indtil videre er virkningsløs, bør undgås.

DRC Dansk Flygtningehjælp undrer sig over, at man har fundet det relevant at ændre § 36, stk. 1 som foreslået, og skal af de ovenfor nævnte grunde opfordre til, at man dropper lovforslagets § 1, nr. 19 og 21.

Hvis man alligevel ønsker at indføre en sådan hjemmel til frihedsberøvelse på nuværende tidspunkt, vil vi foreslå, at 'ikke har medvirket' tages ud af den foreslåede § 36, stk. 4, 2. pkt. At en person ikke aktivt medvirker, er ikke ensbetydende med, at personen vil forsvinde eller unddrage sig overførsel, og manglende medvirken alene bør ikke kunne føre til frihedsberøvelse. Frihedsberøvelse bør begrænses til de tilfælde, hvor der er klare indikationer på, at den pågældende person faktisk vil forsvinde eller unddrage sig overførsel, dvs. aktivt modarbejde en overførsel.

Fotografering og optagelse af fingeraftryk af frihedsberøvede udlændinge

Som det fremgår af bemærkningerne til udkastet til lovforslag, er der allerede mulighed for at ikende disciplinærstraf, hvis en person ikke vil medvirke til fotografering eller optagelse af fingeraftryk. Det fremgår

ikke, at Kriminalforsorgen har haft konkrete problemer med at få optaget foto og fingeraftryk, eller at manglende fotos og fingeraftryk har givet anledning til væsentlige problemer for Kriminalforsorgen.

På den baggrund ses der ikke at være behov for at indføre hjemmel til tvangsmæssigt at fotografere og optage fingeraftryk af frihedsberøvede udlændinge. Personer, der ikke har begået eller er under mistanke for at have begået kriminalitet, bør ikke behandles som kriminelle. Tvang bør generelt begrænses til det allermost nødvendige. DRC Dansk Flygtningehjælp mener derfor, at forslaget i § 1, nr. 23 bør droppes.

Venlig hilsen

Charlotte Slente

Generalsekretær

DRC Dansk Flygtningehjælp